

สัมภาษณ์พิเศษ
เบญจวรรณ เรื่อง สุทธิพันธ์ ภาพ

ชีวิตคือการศึกษา การศึกษาคือชีวิต
บุบผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์

โรงเรียนทอสีเปิดดำเนินการระดับอนุบาล มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ ขยายเป็นระดับประถมศึกษา ปีที่ ๑-๖ ในปี ๒๕๔๔ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดี ในฐานะโรงเรียนต้นแบบการศึกษาวิถีพุทธ โดยมี บุษผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ หรือครูอ่อน เป็นเจ้าของและผู้บริหารขับเคลื่อนการศึกษา วิถีพุทธจนประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ และกำลังจะเปิดดำเนินการระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ โดยมีรูปแบบเป็นโรงเรียน บ่มเพาะชีวิต นามว่าโรงเรียนปัญญาประทีป บนเนื้อที่ ๘๔ ไร่ ณ อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา อีกด้วย

“ครูอ่อน” บุษผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ สุภาพสตรีผู้รักที่จะศึกษาและปฏิบัติธรรมไปพร้อมๆ กับการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน สนทนาถึงชีวิต การงานและการจัดการศึกษาของเธอ ดังนี้

“แนวคิดหลักตั้งแต่ต้น คืออยากทำ อนุบาลที่เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข ตอนที่เปิด โรงเรียนปี ๒๕๓๔ เราเปิดเป็นแนวเตรียมความพร้อม คือไม่ได้เน้นเรียนวิชาการผ่านตำราหรือการเรียน แบบตัวเข้ม แต่เป็นการเรียนผ่านการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เรียนจากของจริง จากสิ่งใกล้ตัว ไปสู่สิ่งไกลตัว โดยมีเป้าหมายพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมเด็ก ให้พร้อมที่จะไปสอบในระดับชั้น ป.๑ เท่านั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างทางคือ เด็กมีพฤติกรรม ที่ไม่คงเส้นคงวา อยู่ที่โรงเรียนเรียบร้อย อ่อนน้อม แต่เมื่อก้าวพ้นจากโรงเรียน เด็กมีพฤติกรรมที่ ไม่น่ารัก จึงพบว่าการพัฒนาเด็กนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่เราจะต้องทำงานร่วมกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด และจริงจัง โรงเรียนจึงมีนโยบายชัดเจนที่ต้องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียน มาช่วยสอน มารู้อักคุณครูและเพื่อนๆ ของลูก ได้เห็นการทำงาน จะได้เรียนรู้ร่วมกันและให้การ อบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างประสานสอดคล้องกัน จำเป็นที่ผู้ปกครองจะต้องช่วยพัฒนาและจัดสรร วิถีชีวิตให้สอดคล้องกับโรงเรียน”

เกี่ยวกับการจัดการการศึกษาที่ครูอ่อน ยึดคำครุบาอาจารย์ที่ว่า “ชีวิตคือการศึกษา การศึกษาคือชีวิต” นั้น ครูอ่อนเผยความในใจว่า

“ประโยชน์นี้มีความหมายมาก ทำให้ การมองชีวิตส่วนตัวและการทำงานเปลี่ยนไป ก่อนหน้านี้เข้าใจว่าภารกิจของเราผู้ทำการศึกษา คือการทำให้เด็กมีความรู้ ความสามารถสอบเข้า ในระดับชั้นต่างๆได้ ถือว่าเป็นการทำหน้าที่

โดยสมบูรณ์ แต่เมื่อได้มาศึกษาพุทธศาสนาแล้ว ทำให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งว่าเรามีภารกิจ ๒ อย่าง ๑. การให้ความรู้ด้านวิชาการเพื่อไปประกอบอาชีพ ๒. การพัฒนาชีวิตทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ ปัญญา ดังนั้น **เมื่อชีวิตคือการศึกษาและการศึกษาคือชีวิต การศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การมาโรงเรียน และเรียนรู้ในห้องเรียน แต่การศึกษาเกิดขึ้นได้ ทุกหนทุกแห่งทุกเวลา เราผู้เป็นครูคนแรกคือ พ่อแม่ และครูคนที่ ๒ ที่โรงเรียน ต้องทำ ความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ถูกต้องเสียก่อน และ ทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นนักศึกษา ตลอดชีวิต** นอกจากนี้แล้วการปฏิบัติธรรมยังทำให้ เข้าใจลึกซึ้งของท่านพุทธทาสที่ว่า การศึกษาหมา- หางด้วน ที่ท่านพูดมาตลอดเวลาซึ่งสืบทอดมาเป็นการศึกษาทุกวันนี้เน้นแต่การให้ความรู้ทางวิชาการ ละเลยการศึกษาด้านพัฒนาชีวิตซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก สำคัญเสียยิ่งกว่าความรู้ทางวิชาการ เพราะการศึกษาด้านพัฒนาชีวิตเป็นการสร้างพื้นฐาน ที่สำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิต พื้นฐานชีวิตนี้ไม่ได้ หมายถึงองค์ประกอบภายนอกที่เป็นเรื่องทางทรัพย์สิน- เงินทอง แต่หมายถึงการ**มีพื้นฐานชีวิตทางด้าน พฤติกรรมคุณเคยที่ดีงาม** มีคุณธรรมในจิตใจ มีความ เมตตา กรุณา มีสติ สมาธิ และมีปัญญาที่จะเข้าใจ ความเป็นจริงต่างๆได้ คุณสมบัติเหล่านี้เป็น องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่ทำการศึกษาและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายต้องช่วยกันเพียรสร้างให้ ปรากฏขึ้นทั้งกับตัวเองและเด็กไทยทุกคน ซึ่งถ้า เราวิเคราะห์ให้ดี เราจะพบว่าทำไมการศึกษาจึง เน้นแต่เพียงการให้ความรู้ทางวิชาการเพราะการ ทำหลักสูตรที่เน้นแต่วิชาการนั้นทำได้ง่าย วัดผลได้ อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนการทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาชีวิต เป็นเรื่องไม่ง่าย วัดผลเป็นรูปธรรม ได้ยาก อีกทั้ง ใช้เวลานาน จึงทำให้คนไม่สนใจที่จะทำ ปัญหาจึง เกิดขึ้นมากมายในสังคมตามที่เห็นข่าวตามหน้า หนังสือพิมพ์ การที่เราเน้นแต่ความเก่งทางวิชาการ ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า เป็นการพาสังคมไปสู่ ความหายนะ ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ทุกคน คือ ผู้ที่ทำการศึกษา หมายรวมถึงตั้งแต่กระทรวง- ศึกษาธิการ โรงเรียนต่างๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษาได้แก่พ่อแม่ และสถาบันทุกสถาบันซึ่งจะ ต้องรับคนเข้าไปทำงาน จะต้องหันมาทำความเข้าใจ กับความหมายของคำว่า **‘ศึกษา’** เพื่อที่จะได้เข้าใจ ให้ถูกต้องว่า **‘ผู้ที่มีการศึกษา’** นั้น คือผู้ที่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ทางวิชาการและที่สำคัญยิ่ง คือ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาชีวิตในทุกด้าน”

ในการทำการศึกษาวិถีพุทธนั้น คำทุกคำ มีความหมายลึกซึ้งมาก แม้แต่คำว่า “ศึกษา” ซึ่งครูอ่อนบอกว่า

“ศึกษาหรือศึกษา เป็นคำที่เราทุกคน ควรทำความเข้าใจ คำนี้มีความหมายว่า ฝึกและฝน ชีวิตจะพัฒนาได้ต้องฝึกและฝน ฝึกทั้งวิชาการ และวิชาชีวิต แล้วฝนอะไร ฝนกิเลสบางอย่าง ที่เป็นประโยชน์กับชีวิต เช่น ผักหรือการตื่นเช้า แต่ไม่ชอบ เราก็คงต้องฝนใจตัวเอง ฝนใจกิน ฝนใจตื่น บางอย่างเรารู้ว่าไม่มีประโยชน์แต่เราชอบ เช่น ลูกอม น้ำอัดลม ก็ต้องรู้จักฝนใจตนเองเช่นเดียวกัน หากการฝึกและฝนเกิดขึ้นเฉพาะที่โรงเรียน ที่บ้าน ปลดปล่อยซะ อยากกินอะไรกิน นอนเมื่อไหร่นอน เป็นการยากเหลือเกินที่สิ่งดี จะเจริญงอกงามขึ้น ในตัวเด็ก ครูจะเหนื่อยล้าและหมดกำลังใจที่จะสู้ ต่อไป ดังนั้น การทำการศึกษาจึงไม่ควรเกิดขึ้น เฉพาะที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาเท่านั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องฝึกและฝนทั้งที่บ้านและ ที่โรงเรียน”

ครูอ่อนได้แสดงทัศนคติตอบทบาทของ พ่อแม่ว่ามีความสำคัญในฐานะผู้ให้บทเรียนชีวิตแก่ลูก เพื่อลูกจะได้เจริญเติบโตขึ้นมาอย่างเข้มแข็ง

“ที่โรงเรียนทอสี เราจะให้ความสำคัญ กับ**บทเรียนชีวิต**มาก เป็นบทเรียนธรรมชาติที่เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งที่บ้านและโรงเรียน เช่น การ ช่วยงานในครัว เด็กๆได้เรียนรู้มากมาย ได้รู้จัก

ชื่ออุปกรณ์ วิธีใช้ การแยกประเภท การจัดเก็บ และอีกมากมาย บทเรียนชีวิตนี้เป็นบทเรียนที่มีค่าต่อชีวิต ต่อพฤติกรรม จิตใจและปัญญาหาได้ง่ายโดยไม่ต้องเสียเงินค่าตัวหรือเข้าคอร์สเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่น ความศรัทธาในตนเอง เพียงแต่ผู้ใหญ่ทุกคน เชื่อในศักยภาพของลูกหลานเรา เปิดโอกาสให้เขาได้เผชิญกับบทเรียนชีวิตบ่อยๆ เขาจะกลายเป็นคนที่เก่งกล้าสามารถรอบด้าน คือทั้งด้านวิชาการและวิชาชีวิต ส่วนการเรียนทางวิชาการใดๆก็ตามจำเป็นที่ครูจะต้องทำให้เด็กเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียน ไม่ใช่การจดท่องจำ เพื่อสอบแล้วลืมในที่สุด ความรู้เหล่านั้นเชื่อมโยงกับชีวิตและเป็นไปเพื่อพัฒนาชีวิตของเขาอย่างไร เป้าหมายการเรียนทางวิชาการที่แท้จริงนั้นจึงต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาชีวิต ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือเพื่อสอบผ่านแต่เพียงอย่างเดียว จากการสั่งสมประสบการณ์ในการทำโรงเรียนและการได้ศึกษาธรรมะมากขึ้น ในปี ๒๕๔๒ เราจึงได้เปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบการเรียนการสอนจากเดิม คือแนวเตรียมความพร้อมไปเป็นแนวพุทธโดยยึดหลักการพัฒนามนุษย์ของพระพุทธเจ้าคือ หลักไตรสิกขา หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา เราโชคดีและมีบุญมากที่มี**พระอาจารย์ชยสาโร** อดีตเจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติเมตตาช่วยนำทาง พวกเรามาตั้งแต่เริ่มเปิดประดม ท่านมาร่วมประชุม

และคอยให้คำแนะนำสั่งสอนมาโดยตลอดในช่วงแรกนั้น พวกเราต้องศึกษาจากหนังสือ เอกสารของครูบาอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเป็นต้นว่า ท่านพุทธทาส สมเด็จพระสังฆราช ท่านพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) คุณหมอประเวศ วะสี จึงทำให้เรามีความเข้าใจมากขึ้นเรื่อยๆ และไม่เคียดคิดมาก่อนเลยว่าพุทธศาสนากับการศึกษาเป็นเรื่องเดียวกัน พระอาจารย์ชยสาโรบอกว่าพุทธศาสนาเป็นระบบการศึกษา ไม่ใช่ระบบความเชื่อ ยิ่งศึกษา ยิ่งทำให้มั่นใจว่าเรากำลังเดินมาถูกทางแล้ว การกิจของเราคือพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพัฒนาคนนั้นต้องเริ่มที่ตนเองก่อน ท่านอาจารย์จะบอกกับพวกเราเสมอว่า นักศึกษาในโรงเรียนนั้นมี ๒ ระดับคือระดับผู้ใหญ่ ได้แก่ ครูและผู้ปกครอง และระดับเด็กนักเรียน ดังนั้น ผู้ใหญ่ต้องมีท่าทีของการเป็นนักศึกษา ไม่ใช่ว่าได้ปริญญามาแล้วถือว่าจบการศึกษา คนที่สมัครเป็นครู ถ้ามาแบบน้ำล้นแก้ว ก็ยากที่จะพัฒนาแต่ถ้าเขาพร้อมที่จะพัฒนานตนเอง ไม่ว่าคุณจบอะไรมา แต่มีความเพียร มีความใฝ่รู้ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนเราก็พร้อมที่จะให้ออกาสเสมอ”

นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมในวิถีชีวิตแล้วโรงเรียนทอสียังมีหลักในการดำเนินชีวิตในองค์กร คือ**วัฒนธรรมเมตตา**และ**วัฒนธรรมแสงปัญญา** ครูอ๋อนกล่าวไว้ว่า

“เป็นธรรมดาที่ทุกคนจะทำผิดพลาดได้ แต่เราให้อภัยกัน อโหสิกัน เพราะเราก็คงปุถุชนธรรมดาที่อยู่ระหว่างการพัฒนาชีวิต เราต้องนึกอยู่เสมอว่า สิ่งที่เราทำพลาดแล้ว มันอาจจะเกิดขึ้นกับเราได้เช่นกัน ทุกคนมีหน้าที่ช่วยตักเตือนกัน และหากทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่ใช่ว่าเกรงใจจนเกินเหตุ หรือเห็นว่าอะไรไม่ใช่ แต่ให้มองกันเป็นเหมือนคนในครอบครัวที่มีความหวังดีปรารถนาดีต่อกัน เมื่อมีความผิดพลาดหรือปัญหาเกิดขึ้นให้อภัย อโหสิกันแล้ว สิ่งที่เราต้องทำต่อคือ ศึกษาเหตุปัจจัยของความผิดพลาดหรือปัญหานั้นเพื่อจะได้ไม่เกิดขึ้นอีกหรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด นี่คือวัฒนธรรมแสงปัญญา เราไม่ได้หยุดอยู่แค่การให้อภัยกัน แต่เราพากิวดิเคราะห์เป็นบทศึกษาร่วมกัน ไม่ได้เอาเป็นเอาตายกับความผิดความถูก แต่ทำอย่างไรที่จะให้ความผิดพลาดนั้นเป็นบทเรียนชีวิตที่มีคุณค่าต่อทุกคน ครูทอสีกล้าทำสิ่งต่างๆ เพราะไม่กลัวผิด เขากล้าที่จะเริ่มต้นใหม่ ทำสิ่งใดไม่ใช่เพราะต้องการ

ให้ถูกใจผู้บริหาร แต่ทำเพราะมีหลักของความถูกต้องดีงาม ถ้าหากสิ่งใดที่คิดว่าถูกต้องและดีงาม ทำไปเลย แต่อย่าทำเพียงเพื่อให้ถูกใจใครคนใดคนหนึ่ง สมัยก่อนครูมักจะถามกลับว่าทำสิ่งนี้ดีไหม ใช่หรือไม่ ครูอ๋อนมักจะถามกลับว่า มันเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ ถ้าดีทำเลย การศึกษาในอดีตที่ผ่านมา มันทำลายความมั่นใจของคนเรา เพราะเน้นที่ผิดหรือถูกมากเกินไป”

รอยยิ้มและบุคลิกที่สงบเย็นบ่งบอกความสุข ความพอใจในการทำงานที่ผ่านพ้น ผู้บริหารคนเก่งบอกเล่าถึงเบื้องหลังความสำเร็จของงานให้ฟังต่อไปว่า

“ปกติจะเน้นเรื่องการพัฒนาครูมากกว่าการพัฒนาเด็ก เพราะเมื่อไหร่ที่ครูเข้าใจภารกิจและคุณค่าของการเป็นครู เขาจะระมัดระวังกาย วาจา ใจของเขา เมื่ออยู่กับเด็ก เขาจะสามารถถ่ายทอดสิ่งดีงามให้แก่เด็กได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่สอนด้วยคำพูด แต่มันอยู่ในเนื้อในตัวเขา ไม่ใช่ Just Talking หรือ Doing แต่เป็น Being สิ่งที่เราพยายามทำให้ครูทุกคนเข้าใจคือคุณค่าของอาชีพนี้ เมื่อครูอ่อนศึกษาและปฏิบัติธรรมมากขึ้น ทำให้เรารู้สึกภูมิใจมาก เพราะเป็นอาชีพเดียวกับพระพุทธเจ้า เพียงแต่ท่านเป็นบรมครู อาชีพครูเป็นสัมาอาชีพ เป็นอาชีพที่ได้สร้างบุญสร้างกุศลมหาศาล ถึงแม้จะเป็นอาชีพที่ไม่มีใครอยากทำเพราะได้เงินเดือนน้อย แต่เป็นอาชีพที่เราสามารถสร้างอริยทรัพย์คือทรัพย์ที่เราสามารถเอาไปกิน ไปใช้ได้ในทุกภพทุกชาติ ไม่ใช่แค่ทรัพย์ที่เราหาได้มากมายในชาตินี้ แต่ตายแล้วเอาไปไม่ได้แม้แต่สิ่งเดียว ครูเป็นอาชีพที่ท้าทาย ไม่น่าเบื่อ มีอะไรสนุกๆ ไม่จำเจเลยสักวัน เมื่อเขาเข้าใจและเห็นคุณค่าของอาชีพนี้ เขาจะทำเต็มที่ โรงเรียนจะมีประชุมกับผู้ปกครองสม่ำเสมอ ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล มีจัดปฏิบัติธรรมให้ผู้ปกครอง ก่อนหน้านั้นเป็นแบบสมัครใจ มากก็ได้ น้อยก็ได้ แต่ตอนนี้ถือเป็นภาคบังคับ มาร่วมปฏิบัติธรรม ๑ วัน อย่างน้อย ๓ ครั้งต่อปี ผู้ปกครองจากที่เคยกลัวการปฏิบัติธรรมเดี๋ยวนี้กลับเริ่มเห็นคุณค่าของการปฏิบัติและการศึกษาธรรมะมากขึ้น เรามีกิจกรรมหลายรูปแบบแต่มีหลักในการจัดกิจกรรมคือต้องมีทั้งสาระและบันเทิงให้สมดุลกัน”

ความสมดุลในชีวิตคนเรานั้นมีหลายด้าน นอกจากด้านสาระและบันเทิงแล้ว ครูอ๋อนเน้นเรื่องต่างๆต่อไป

“ต้องมีการทำประโยชน์ตน ประโยชน์ท่านควบคู่กัน ส่วนการเรียนรู้ก็ต้องมีทั้งด้านวิชาการและวิชาชีวิต ที่สำคัญมากคือการพัฒนาชีวิตทั้งด้านนอกและด้านใน ซึ่งด้านจิตใจเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะจิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว การทำการศึกษาในโรงเรียนทอสีจึงมีหลักคิดให้กับครูผู้ปกครองและเด็กที่ชัดเจน เพื่อให้ชีวิตเราไม่หลงไม่เหวี่ยงไปด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป ความสมดุลในชีวิตที่กล่าวมานี้ สามารถสอนเด็กได้ตั้งแต่เล็กๆ เช่นเรื่องการทำประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน เป็นสิ่งที่เราเน้นและพยายามปลูกฝังในเด็กมาตั้งแต่เขาก้าวเข้ามาในโรงเรียน เด็กๆ มีศักยภาพในการดูแลตัวเองได้ในระดับหนึ่ง เขาไม่เพียงดูแลรับผิดชอบตัวเอง ที่เรารู้ว่าเป็นประโยชน์ตนแล้ว เด็กอนุบาลสามารถทำประโยชน์ให้ผู้อื่นได้มากมาย เช่น บริการผู้ใหญ่ ช่วยล้างจาน ถูของให้ผู้ใหญ่ ดูแลต้นไม้เหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ผู้ใหญ่ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้ทำ เพื่อเราจะได้ยกย่องเชิดชูคุณธรรมต่างๆ เช่น ความมีน้ำใจความเมตตา ความอดทน เสียสละ ซึ่งสามารถมีได้ในทุกคน ทุกเพศทุกวัย ที่โรงเรียนทอสีเราจะเน้นเรื่องเหล่านี้มาก เราจัดให้มีการท่องศีล ๕ คุณธรรมนักเรียนโรงเรียนวิถิพุทธ ๑๒ ประการ และเราหาโอกาสชื่นชมเขา และให้เขาได้มีโอกาสประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ และทุกคนร่วมอนุโมทนาให้กันในความดีงามที่ปรากฏในแต่ละวัน เพราะถ้าเราต้องการพลเมืองดี เราต้องให้น้ำหนักกับความดีมากกว่าความเก่งหรืออย่างน้อยต้องคู่กัน ไม่ใช่เก่งอย่างเดียวแต่ไม่ดี ถ้าจะเก่งจริงต้องดีด้วย”

ในปี ๒๕๕๒ โรงเรียนทอสีจะเปิดดำเนินการในระดับมัธยมศึกษาที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงเรียนประจำ ในรูปแบบบ่มเพาะชีวิต มีชื่อว่า โรงเรียนปัญญาประทีป (มัธยมทอสี) ที่ปากช่อง นครราชสีมา โดยเปิดรับสมัครนักเรียนและครูตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ นี้ (สามารถติดต่อโรงเรียนทอสีและปัญญาประทีป ได้ที่ ๐๑๒๓/๔๖ ซอยปรีดี พนมยงค์ ๔๑ สุขุมวิท ๗๑ แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐ www.thawasischool.com โทร.๐-๒๗๑๓-๐๒๖๐-๑) ครูอ้อนเล่าถึงสาเหตุที่ทำได้คือ

“คุณแม่ (ทอสี สวัสดิ์-ชูโต) ท่านเห็นว่าการทำการศึกษาวิถิพุทธเป็นเรื่องที่ดีมาก และคุณแม่เห็นความงอกงามในตัวเด็กและครูมาโดยตลอด คุณแม่จึงอยากให้สานต่อ ถ้าเราสามารถทำต่อได้ในระดับมัธยมก็ถือว่าเป็นเรื่อง

ที่ดีที่ควรทำเหมือนต้นไม้ที่ยังหยั่งรากลึกเพียงไร ก็ยิ่งเติบโตได้สูงมากและมีความมั่นคงแข็งแรง เมื่อมีลมพายุพัดมา ต้นไม้นี้ก็จะยืนอยู่ได้ท่ามกลางลมพายุอย่างไม่สะทกสะท้าน เช่นเดียวกันกับชีวิตของเด็ก ถ้าเราทำให้เขามีรากฐานที่ลึกและมั่นคงเพียงใด เมื่อเขาเจอปัญหาและอุปสรรคในภายภาคหน้า ชีวิตของเขาจะไม่หวั่นไหว และสามารถฟันฝ่า

อุปสรรคไปได้อย่างงดงาม ที่ดิน ๔๔ ไร่ ที่คุณแม่ให้เพื่อทำโรงเรียนมัธยมเป็นงานใหญ่ หนักและเหนื่อยมาก โรงเรียนปัญญาประทีปซึ่งมีพระอาจารย์ชยสาโรเป็นองค์ประธานที่ปรึกษาและเป็นผู้ตั้งชื่อโรงเรียนจึงมีการดำเนินการในรูปแบบที่ไม่ได้แสวงหาผลกำไร โดยมีมูลนิธิปัญญาประทีปช่วยสนับสนุนให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ในระยะแรก และเราหวังว่าโรงเรียนปัญญาประทีปจะเป็นแบบอย่างของการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมที่เห็นความสำคัญของการศึกษา วิถิพุทธ การพัฒนาตนเองและการแก้ไขปัญหาชาติอย่างยั่งยืน และหวังว่าโรงเรียนปัญญาประทีปจะเป็นแบบอย่างที่ดีของการศึกษาวิถิพุทธในระดับมัธยมที่เป็นรูปแบบบ่มเพาะชีวิตต่อไป”

ในด้านชีวิตส่วนตัว ครูอ้อนเป็นบุตรสาวของคุณหญิง - คุณทอสี สวัสดิ์-ชูโต จบการศึกษาจากโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ศิลปศาสตรบัณฑิตด้านจิตวิทยา จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จบปริญญาโทด้านจิตวิทยาเด็ก จากมหาวิทยาลัย Exeter สหราชอาณาจักร ก่อนที่ชีวิตจะมาเป็นเจ้าของโรงเรียน ครูอ้อนเคยเป็นครูสอนพิเศษทั้งในประเทศและต่างประเทศในช่วงที่ติดตามสามี (วิฑิต รัชชตะนันท์) ไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ก็เคยเป็นหัวหน้าส่วนพัฒนาบุคคลของธนาคารแห่งหนึ่งด้วย ครูอ้อนบอกว่า

“มีความสุขกับการทำงานกับเด็กมาก เพราะมันสนุกทำทายและเป็นบุญเป็นกุศลอย่างยิ่ง ครูอ้อนเชื่อเรื่องของการทำบุญไว้ในกาลก่อน จึงส่งผลให้เราในปัจจุบันที่สดใสและยังเชื่อว่าสิ่งที่เราได้ทำมา กำลังทำอยู่และจะทำต่อไปในชาตินี้ จะทำให้ชีวิตของเราสว่างไสวต่อไปอีกข้างหน้า **ชีวิตคนเรานั้นเลือกได้ เราเลือกที่จะทำสิ่งที่เป็นบุญกุศลหรือทำสิ่งที่เป็นอกุศล เมื่อเราเผชิญปัญหาในแต่ละวัน เราตั้งสติได้มากน้อยเพียงไร ครูอ้อนเชื่อว่าถ้าเราทุกคนหันกลับมาสำรวจตัวเอง ให้กำลังใจตัวเอง และช่วยกันพัฒนาตัวเอง เราจะมีความสุข จากความสุขเล็กๆ ในแต่ละจุดจะแผ่กระจายในวงกว้างสู่สังคม ชุมชนและโลกอย่างแน่นอน”**

ภาพของสตรีผู้รักทั้งศึกษา ปฏิบัติธรรม และรักทั้งทำการศึกษาผู้นี้ ชัดเจนในจุดยืนที่ว่า **การศึกษาคือชีวิต ชีวิตคือการศึกษา** และนี่คือครูอ้อน-บุษผาสวัสดิ์ รัชชตะนันท์ ผู้ทอฝันการศึกษาให้ทอสีเปล่งประกายด้วยธรรมะของพระพุทธองค์ (๓)